

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 667/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej LEGAL & CORP s. r. o., Gajova 11, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Dujčik a JUDr. Rastislav Železník, proti postupu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4Sfk/57/2022 a jeho rozsudku sp. zn. 4Sfk/57/2022 z 26. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 7 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom najvyššieho správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4Sfk/57/2022 (ďalej aj „napadnutý postup“) a jeho rozsudkom sp. zn. 4Sfk/57/2022 z 26. apríla 2023 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z tejto ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky svojím rozhodnutím č. 219128/2018 zo 17. apríla 2018 podľa § 76 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) zamietol podnet – návrh na nariadenie obnovy konania z úradnej moci, ktoré bolo ukončené 22. januára 2014 právoplatným rozhodnutím Daňového úradu Bratislava č. 9104405/5/4408195/2013/Sie z 30. septembra 2013 vo veci

sťažovateľky ako účastníčky konania. Na odvolanie sťažovateľky Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) rozhodnutím č. k. MF/014296/2018-77 z 9. júla 2018 prvostupňové rozhodnutie potvrdilo.

3. Správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti uvedeného rozhodnutia ministerstva financií, Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č. k. 6S/158/2018-53 zo 17. marca 2022 zamietol podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) ako nedôvodnú.

4. Kasačnú sťažnosť sťažovateľky podanú z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. f), g), a h) SSP najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol podľa § 461 SSP ako nedôvodnú. Stotožnil sa s právnym posúdením v obdobnej veci totožných účastníkov konania vo svojom skoršom rozsudku sp. zn. 8Sžfk/23/2021 z 27. februára 2023, ktorým bola kasačná sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodná zamietnutá, a preto v súlade s § 464 ods. 1 SSP naň vo svojom odôvodnení poukázal.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý súdny proces, práva na rovnosť pred právom v spojení s právom zákazu diskriminácie malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší správny súd vo svojej podstate aproboval protizákonné konanie a rozhodnutie správnych orgánov, ako aj správneho súdu. Najvyšší správny súd explicitne uviedol, že správne orgány vydali nezákonné rozhodnutie, čím porušili povinnosť podľa čl. 2 ods. 2 ústavy. Správne orgány konali nad rámec svojich právomocí, a preto uvedené svedčí o protiústavnosti napadnutého rozsudku. Povinnosťou správnych orgánov je prihliadať na nulitu rozhodnutí *ex offio*. V prípade zistenia, že bolo vydané nulité rozhodnutie, je potrebné takéto rozhodnutie v súlade s daňovým poriadkom zrušiť.

6. Ďalej sťažovateľka vyslovuje nespokojnosť s tým, že jej podnet na obnovu konania z úradnej moci nebol vybavený listom, ale rozhodnutím správcu dane, ktorého pochybenie ju „vtiahlo“ do správneho konania, v súvislosti s ktorým jej vznikli (bližšie nekonkretizované) náklady, a právne zastúpená musela byť aj v následných súdnych konaniach. Zastáva názor, že najvyšší správny súd mal rozhodnutie ministerstva financií a rozhodnutie správcu dane, ktoré považuje za nulité správne akty, zrušiť a vec vrátiť správcovi dane na ďalšie konanie na účel správneho vybavenia jej podnetu. Princíp hospodárnosti konania nemôže nikdy prevážiť nad princípom zákonnosti konania. Pokiaľ tak neurobil, porušil nielen jej právo na spravodlivé súdne konanie, ale aj právo na ochranu majetku. Vzhľadom na závažnosť porušenia označených práv sťažovateľka požaduje primerané finančné zadost'učinenie vo výške 15 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv označených v bode 1 tohto uznesenia postupom najvyššieho správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4Sfk/57/2022 a rozsudkom sp. zn. 4Sfk/57/2022 z 26. apríla 2023, ktorým bola kasačná sťažnosť sťažovateľky zamietnutá,

a to aj napriek konštatovanému pochybeniu v postupe správnych orgánov pri vybavovaní jej podania.

III.1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

8. Ústavný súd hneď v úvode konštatuje, že eviduje niekoľko ústavných sťažností sťažovateľky, ktorými namietala porušenie svojich základných práv a slobôd postupom a rozhodnutím najvyššieho správneho súdu rozhodujúceho v obdobnej veci (t. j. nezákonná forma vybavenia podnetu na nariadenie obnovy konania z úradnej moci) totožných účastníkov konania (napr. sp. zn. IV. ÚS 362/2023, sp. zn. IV.ÚS 354/2023, sp. zn. IV. ÚS 347/2023, sp. zn. II. ÚS 432/2023 z 20. septembra 2023). Ústavnoprávnemu prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti pod sp. zn. I. ÚS 352/2023 bol podrobený aj rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 8Sžfk/23/2021 z 27. februára 2023, na ktorý poukázal najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 30). Teoreticko-aplikačné východiská v totožnej právnej veci týkajúce sa charakteru, fáz konania či podávania návrhu obnovy konania vrátane záverov samotného ústavnoprávného prieskumu sú sťažovateľke známe z uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 352/2023-18 z 15. júna 2023, ktorým ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú, preto ich ústavný súd v danom prípade nepovažoval za potrebné opakovať.

9. V konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky nebolo sporné, že sťažovateľka návrh na obnovu konania v daňovom konaní nevyužila, ale pre zmeškanie lehoty podala správcovi dane podnet na obnovu konania z úradnej moci. Rovnako nebolo sporné najvyšším správnym súdom konštatované formálne pochybenie správnych orgánov, čím prisvedčil kľúčovej námietke sťažovateľky o nezákonnej forme vybavenia jej podnetu (rozhodnutie namiesto listu), a s tým spojený vznik trov. Akcentujúc princíp zákonnosti v čl. 2 ods. 2 ústavy, najvyšší správny súd dodal, že neobstojí ani tvrdenie správneho súdu o tom, že sťažovateľke bolo poskytnutých viac práv.

10. Podstatné a rozhodujúce v tejto veci však bolo posudzovanie a vyhodnocovanie všetkých kľúčových skutočností v právnej veci sťažovateľky, a teda materiálneho hľadiska spočívajúceho v tom, že bez ohľadu na zle zvolenú formu právneho aktu správny orgán vysvetlil sťažovateľke, prečo nevidel dôvody na obnovu konania z úradnej moci. Najvyšší správny súd tak aj so zreteľom na hospodárnosť uzavrel, že zrušenie predmetných rozhodnutí by bolo len formálnym deklarováním pochybení správnych orgánov, ktoré by nemali žiaden dopad na práva a povinnosti sťažovateľky.

11. Ústavný súd podotýka, že najvyšší správny súd prehodnocovaním reálneho dopadu porušenia procesných práv na postavenie sťažovateľov nasleduje *princíp racionality*, ktorý v konaní o ústavných sťažnostiach uplatňuje aj ústavný súd (m. m. I. ÚS 68/2022, I. ÚS 12/2022, I. ÚS 281/2023, I. ÚS 282/2023). V súlade s princípom racionality tak primeraným, zrozumiteľným a dostatočným spôsobom sťažovateľke objasnil, že aj napriek nezákonnosti rozhodnutí v otázke zvolenia procesnej formy pre rozhodnutie príslušných orgánov nedošlo k zásahu do jej práv, a preto napadnutý rozsudok nie je zjavne neodôvodnený. Právne závery najvyššieho správneho súdu nemožno považovať za arbitrárne, t. j. za také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. by popierali ich podstatu, účel a význam aplikovaných ustanovení daňového poriadku a Správneho súdneho poriadku. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší správny súd sa s kasačnou

argumentáciou sťažovateľky zaoberal a poskytol jej primeranú odpoveď na túto argumentáciu (bod 31 napadnutého rozsudku), ktorá podľa názoru ústavného súdu nevybočuje z ústavne akceptovateľných rámcov.

12. Uvedené je dostačujúce na to, aby ústavný súd časť ústavnej sťažnosti, v ktorej namieta porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

12.1. Pokiaľ ide o otázku aplikácie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v danej veci sťažovateľky týkajúcej sa rozhodovania správnych orgánov v daňovom konaní s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); rozsudok Veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006, vo veci Jussila proti Fínsku, č. 73053/01, bod 45, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001 vo veci Ferrazzini proti Taliansku, sťažnosť č. 44759/98, body 24 a 31], v ktorom jej nebola uložená žiadna sankcia za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nie je čl. 6 ods. 1 dohovor aplikovateľný.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

13. Pokiaľ ide o námietku o existencii nákladov na správne konanie, do ktorého bola sťažovateľka vtiahnutá proti svojej vôli, túto uplatnila v totožnom znení aj predošlej ústavnej sťažnosti, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 352/2023-18 z 15. júna 2023 (por. bod 8 tohto uznesenia, pozn.). Ani v tomto prípade sťažovateľka nepreukázala existenciu poplatku za podanie podnetu na obnovu konania z úradnej moci či iných nákladov na správne konanie. Z uvedeného dôvodu nemá ústavný súd žiaden relevantný skutkový a právny dôvod odchýliť sa v tomto konkrétnom prípade od skôr konštatovaného záveru ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky vedenom pod sp. zn. I. ÚS 352/2023 o tom, že daná skutočnosť arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu nezakladá.

14. Ústavný súd tak dospel k záveru, že medzi rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

15. Pokiaľ sťažovateľka namieta poručenie čl. 7 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy a čl. 14 dohovoru, tieto neobsahujú konkrétne práva, ktorých ochrany sa možno domáhať v konaní o ústavnej sťažnosti.

16. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

18. Ústavný súd už len nad rámec v časti *obiter dictum* si s prihliadnutím na ostatné závery premietnuté v skorších rozhodnutiach ústavného súdu v obsahovo totožných právnych veciach

sťažovateľky (por. bod 8 tohto uznesenia, pozn.) dovoľí polemizovať, či každým ďalším totožným podaním ústavnej sťažnosti proti najvyššiemu správne súdu v otázke právneho vysporiadania sa s formou právneho aktu správneho orgánu už nejde o bezúčelné či zjavne bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti zo strany sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu